

Міністерство освіти і науки України

Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна

Кафедра фізичної географії та картографії

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Перший проректор

“ _____ ” _____ 20__ р.

Робоча програма навчальної дисципліни

ГЕОГРАФІЯ ТУРИЗМУ

(назва навчальної дисципліни)

спеціальність (напрямок) _____ 6.040104 _____ Географія _____

спеціалізація _____

факультет _____ геології, географії, рекреації і туризму_

2017 / 2018 навчальний рік

Програму рекомендовано до затвердження Вченою радою факультету (інституту, центру)

“ 28 ” серпня 2017 року, протокол № 13

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ: Бубир Н.О., к.геогр.н., доцент кафедри фізичної географії та картографії ХНУ ім. В.Н. Каразіна

Програму погоджено з представниками роботодавців (Комунальний заклад "Харківська обласна станція юних туристів", Комунальний вищий навчальний заклад «Харківська академія неперервної освіти») та органів студентського самоврядування

Програму схвалено на засіданні кафедри фізичної географії та картографії

Протокол від “ 28 ” серпня 2017 року № 1

Завідувач кафедри фізичної географії та картографії _____

_____ Голіков А.П. _____
(підпис) (прізвище та ініціали)

Програму погоджено методичною комісією
_____ факультету геології, географії, рекреації і туризму _____
назва факультету, для здобувачів вищої освіти якого викладається навчальна дисципліна

Протокол від “ 28 ” серпня 2017 року № 1

Голова методичної комісії _____ О.О. Жемеров

_____ Жемеров О.О. _____
(підпис)

ВСТУП

Програма навчальної дисципліни “Географія туризму” складена відповідно до освітньо-професійної (освітньо-наукової) програми підготовки бакалавра
(назва рівня вищої освіти, освітньо-кваліфікаційного рівня)

спеціальності (напрямку) напрямку _____ **Географія** _____

спеціалізації _____

1. Опис навчальної дисципліни

1.1. Мета викладання навчальної дисципліни : формування системи понять про сутність, особливості геопросторової організації туристичної діяльності та умови розвитку туризму в регіонах і країнах світу.

1.2. Основні завдання вивчення дисципліни : формування у студентів геопросторового мислення, сприяння розумінню студентами передумов формування та особливостей розвитку туризму в окремих регіонах світу, усвідомлення студентами того, що Україні є складовою всесвітнього туристичного простору.

1.3. Кількість кредитів 3

1.4. Загальна кількість годин 90

1.5. Характеристика навчальної дисципліни	
Нормативна / за вибором	
Денна форма навчання	Заочна (дистанційна) форма навчання
Рік підготовки	
3-й	-й
Семестр	
6-й	-й
Лекції	
20 год.	год.
Практичні, семінарські заняття	
20 год.	год.
Лабораторні заняття	
год.	год.
Самостійна робота	
50 год.	год.
Індивідуальні завдання	
год.	

1.6. Заплановані результати навчання

У результаті вивчення даного курсу студент повинен

Знати: зміст і особливості туристичної діяльності; сутність і склад туристичних ресурсів; особливості формування територіальних туристичних систем та їх геопросторової організації

Уміти: приймати оптимальні рішення (у тому числі управлінські) щодо розміщення окремих елементів (об'єктів, явищ, процесів) сфери туризму відповідно до особливостей довкілля, визначення потужностей окремих туристичних систем згідно із потенціалом рекреаційних ресурсів, прогнозування перспективного розвитку сфери туризму в конкретному регіоні чи країні в цілому.

2. Тематичний план навчальної дисципліни

Розділ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ГЕОГРАФІЇ ТУРИЗМУ

Тема 1. Географія туризму як наука та навчальна дисципліна

Зміст : Об'єкт, предмет і завдання дисципліни. Об'єм і зміст поняття «туризм». Актуальність вивчення предмета. Дослідження туризму як наукового напрямку. Географія туризму як самостійна географічна дисципліна. Структура географії туризму. Методи дослідження. Зв'язок географії туризму з різними географічними дисциплінами.

Тема 2. Туристичні ресурси та туристичний потенціал території

Зміст : Визначення туристичного потенціалу території і понять природних ресурсів. Структура територій по відношенню до туристської діяльності. Природні, соціально-економічні ресурси та ресурси заповідних територій. Історико-культурні ресурси. Проблеми та перспективи розвитку туристської інфраструктури регіонів. Оздоровчо-лікувальні особливості регіонів і розміщення: гідромінеральних, лікувальних грязей, кліматичних, бальнеологічних ресурсів. Транспортні зв'язки регіонів

Розділ 2. ГЕОГРАФІЯ ТУРИСТИЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Тема 1. Туристичне районування територій

Зміст : Поняття «туристичний район». Етапи туристичного районування, роль природного середовища у цьому процесі. Принципи районування туристичних регіонів світу. Визначення і характеристика туристичних районів. Європейські туристичні райони. Американський туристичний регіон. Азіатський туристичний регіон. Африканський туристичний регіон. Австралійський туристичний регіон. Туристичний регіон Океанії.

Тема 2. Географія окремих видів туризму

Зміст : Поширення рекреаційних видів туризму (лікувально-оздоровчого, розважального, круїзного) в Україні, Європейському туристичному регіоні, світі. Географія активних видів туризму (гірськолижного, драйв, гольф-туризму, екстремального та пригодницького). Географія культурно-пізнавального, подієвого, ділового туризму. Релігійний туризм та паломництво. Особливості поширення міського, сільського та екологічного туризму

3. Структура навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб.	інд.	с. р.		л	п	лаб.	інд.	с. р.
1	2	3	4	5	6	7						

Розділ 1. Теоретичні основи географії туризму											
Тема 1. Географія туризму як наука та навчальна дисципліна	14	2	2			10					
Тема 2. Туристичні ресурси та туристичний потенціал території	16	3	3			10					
Разом за розділом 1	30	5	5			20					
Розділ 2. Географія туристичної діяльності											
Тема 1. Туристичне районування територій	29	7	7			15					
Тема 2. Географія окремих видів туризму	31	8	8			15					
Разом за розділом 2	60	15	15			30					
Усього годин	90	20	20			50					

4. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Об'єкт і предмет дослідження географії туризму. Зв'язок дисципліни з іншими науками	2
2	Підходи до класифікації туристичних ресурсів	2
3	Характеристика туристичного району світу	8
4	Геопросторова організація окремого виду туризму у світі	8

5. Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Форма контролю
1	Аналіз поглядів різних вчених на сутність туризму	10	Усне опитування
2	Порівняльна характеристика існуючих класифікацій туризму	10	
3	Еволюція поняття «туристський (туристичний) район»	15	
4	Проблеми і перспективи розвитку окремих видів туризму в Україні	15	
	Разом	50	

6. Індивідуальні завдання

(не передбачено навчальним планом)

7. Методи контролю

До методів контролю належать: виконання практичних робіт, захист робіт, написання поточної та підсумкової контрольних робіт.

8. Схема нарахування балів

				Разом	Екзамен	Сума
Розділ 1		Розділ 2		60	40	100
T1	T2		T3	T4		
ПР		Поточна контрольна робота	ПР			
5	5	20	15	15		

T1, T2 ... T12 – теми розділів.

Критерії оцінювання

Оцінювання знань студентів здійснюється за 100-бальною шкалою. Результати роботи студентів, впродовж навчального семестру, оцінюються в ході поточного контролю в діапазоні від 1 до 60 балів (включно), а результати підсумкової залікової (екзаменаційної) роботи оцінюються від 1 до 40 балів (включно).

Об'єктами поточного контролю є:

- активність та результативність роботи на практичних заняттях – до 40 б;
- виконання поточної контрольної роботи – до 20 балів.

Ступінь засвоєння тем для самостійного опрацювання (згідно відповідного переліку у п.6 навчальної програми), перевіряється викладачем шляхом поточного опитування студентів під час захисту практичних робіт.

Виконання *поточної контрольної роботи* передбачає надання відповідей на теоретичні питання. Робота містить 5 блоків запитань :

Блок 1. включає 3 запитання, кожне з яких оцінюється у 0,5 б. При цьому:

- 0,5 балів ставиться у разі наведення повної відповіді на запитання,
- 0 балів - є лише спроба відповіді або відповідь відсутня.

Блок 2. містить 4 запитаннями кожне з яких оцінюється в 1 б.

- максимальна оцінка ставиться у разі наведення повної відповіді на запитання,
- 0,5 балів – у разі часткової відповіді на половину питання,
- 0 балів - є лише спроба відповіді або відповідь відсутня.

Блок 3. містить завдання на встановлення відповідності. Оцінюється у 1,5 бали. При цьому:

- максимальна оцінка ставиться у разі наведення повної правильної відповіді на запитання,
- 1 бал – з трьох характеристик 2 співвіднесено вірно,
- 0,5 балів – з трьох характеристик 1 співвіднесено вірно,
- 0 балів – з трьох характеристик нічого не співвіднесено вірно.

Блок 4. містить завдання реконструктивного типу (накреслити схему). Оцінюється у 3 бали. При цьому :

- максимальна оцінка ставиться у разі наведення повної правильної відповіді на запитання,
- 2 бали – завдання виконане частково,
- 1 бал – завдання виконане частково, неохайно оформлене,
- 0,5 - є лише спроба відповіді або відповідь відсутня

Блок 5. містить два запитання, що потребують розгорнутої відповіді.

Кожне питання оцінюється у 5 балів. При цьому:

максимальна оцінка ставиться у разі наведення повної і обгрунтованої відповіді на

запитання;

- 4 бали – питання розкрито цілком правильно, але є деякі неточності в обґрунтуванні відповіді;
- 3 бали - питання розкрито цілком правильно, але не обґрунтоване,
- 2 бали – питання розкрито частково;
- 1 бал - вірно виконана частина завдання складає менше половини від запропонованого,
- 0,5 балів – є лише спроба відповіді

Поточна контрольна робота вважається зарахованою, якщо вона оцінена на 10 та більше балів.

Активність та результативність роботи на практичних заняттях. Передбачено виконання 4 практичних робіт (пункт 4):

Пр. р. 1-2. Кожна з робіт оцінюється у 5 балів. При цьому оцінюються:

- повнота виконання завдання (3 бали – по 1 балу за кожне запитання),
- якість оформлення матеріалу, наявність схем (2 бали – за відсутність схем знижується 1 бал, за помилки в оформленні теж знижується 1 бал).

Пр. р. 3-4. Кожна з робіт оцінюється у 15 балів. При цьому оцінюються :

- текстова частина (5 балів: повнота виконання 3 бали, якість оформлення 2 бали),
- презентація. Обсяг 12-18 слайдів (5 балів: обсяг – 1 бал, повнота розкриття теми – 2 бали, оформлення – 2 бали: за відсутність нумерації сторінок, невірне оформлення титульної сторінки втрачається 1 бал);
- захист роботи (5 балів : доповідь – 2 бали, відповідь на запитання – 3 бали).

Умовою допуску студента до екзамену є зарахування поточної контроль роботи та виконання усіх практичних робіт.

Підсумковий контроль являє собою написання екзаменаційної роботи, що оцінюється в 40 балів, і складається з двох частин:

Частина 1. Містить 4 блоки запитань. Максимальна кількість балів – 25.

Блок 1. включає 2 запитання, кожне з яких оцінюється у 0,5 б. При цьому:

- 0,5 балів ставиться у разі наведення повної відповіді на запитання,
- 0 балів - є лише спроба відповіді або відповідь відсутня

Блок 2 : містить 2 запитання, кожне з яких оцінюється в 2 бали, при цьому:

- максимальна оцінка ставиться у разі наведення повної правильної відповіді на запитання

- 1 бал – неповна відповідь (вірно виконана частина складає лише половину),

- 0,5 балів – відповідь лише розпочато,

- 0 балів - відповідь відсутня

Блок 3. Включає завдання реконструктивного типу – заповнити таблицю (6 балів : по 1 балу за кожну вірно заповнену чарунку) і написати висновок (4 бали : за відсутність обґрунтування знімається 2 бали).

Блок 4. Містить два запитання, що потребують розгорнутої відповіді.

Кожне питання оцінюється у 5 балів. При цьому:

- максимальна оцінка ставиться у разі наведення повної і обґрунтованої відповіді на запитання;
- 4 бали – питання розкрито цілком правильно, але є деякі неточності в обґрунтуванні відповіді;
- 3 бали - питання розкрито цілком правильно, але не обґрунтоване,
- 2 бали – питання розкрито частково;
- 1 бал - вірно виконана частина завдання складає менше половини від запропонованого,
- 0,5 балів – є лише спроба відповіді

Частина 2. Містить два блоки. Максимальна кількість отриманих балів – 15

Блок 1. Включає два питання :

Перше запитання оцінюється в 1 бал, при цьому :

- максимальна оцінка ставиться у разі наведення повної правильної відповіді на запитання

- 0,5 бал – неповна відповідь (вірно виконана частина складає лише половину),

- 0 балів - відповідь відсутня

Друге запитання оцінюється в 2 бали, при цьому :

- максимальна оцінка ставиться у разі наведення повної правильної відповіді на запитання,

- 1 бал – завдання вірно виконане лише на половину,

- 0,5 балів – неповна відповідь,

- 0 балів - є лише спроба відповіді або відповідь відсутня

Блок 2. Містить два запитання, що потребують розгорнутої відповіді.

Кожне питання оцінюється у 5 балів. При цьому:

- максимальна оцінка ставиться у разі наведення повної і обґрунтованої відповіді на запитання;

- 4 бали – питання розкрито цілком правильно, але є деякі неточності в обґрунтуванні відповіді;

- 3 бали - питання розкрито цілком правильно, але не обґрунтоване,

- 2 бали – питання розкрито частково;

- 1 бал - вірно виконана частина завдання складає менше половини від запропонованого,

- 0,5 балів – є лише спроба відповіді

Загальна підсумкова оцінка з навчальної дисципліни враховує результати поточного та підсумкового контролю.

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності протягом семестру	Оцінка за національною шкалою	
	для екзамену	для заліку
90 – 100	відмінно	зараховано
70-89	добре	
50-69	задовільно	
1-49	незадовільно	не зараховано

11. Рекомендоване методичне забезпечення

1. Збірник завдань для практичних робіт в електронній формі.

Базова література

1. Кузик С.П. Географія туризму : навч. посіб. / С. П. Кузик; Львів. нац. ун-т ім. І. Франка. - К. : Знання, 2011. - 271 с.
2. Смаль І.В Туристичні ресурси світу./ І.В. Смаль – Ніжин: Видавництво ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя, 2010. – 336 с.
3. Любіцева О.О. Туристичні ресурси України: навчальний посібник. / О.О. Любіцева, С.В. Панкова, В.І. Стафійчук. – К.: Альтерпрес, , 2007. – 369с.

4. Парфіненко А.Ю. Туристичне країнознавство. Навчальний посібник для ВНЗ (рек. МОН України) / А.Ю.Парфіненко - Х. Бурун Книга, 2009. - 288с.
5. Рутинський М.Й. Географія туризму України: навчально-методичний посібник. / М.Й. Рутинський - К.: Центр навчальної літератури, 2004. – 160 с.
6. География туризма: Учеб. пособие. / М.В. Асташкина, О.Н. Козырева, А.С. Кусков, А.А. Санинская.– М.: Альфа – М.: ИНФРА-М, 2008. – 432с.

Допоміжна література

1. География туризма: учеб. пособие / А.А. Самойленко. – 3-е изд. – Ростов н/Д: Феникс; Краснодар: Неоглори, 2008. – 359с.
2. Довгань Г. Д. Країнознавство / Довгань Г. Д., Сиротенко А. Й., Стадник О. Г.. – Харків: Ранок, 2007. – 480 с.
3. Мальська М.П. Туристичне країнознавство. Європа [Текст] : навч. посібник / М.П. Мальська, М.З. Гамкало, О.Ю. Бордун. – К. : Центр учб. л-ри, 2009. – 224 с.
4. Туристичне країнознавство: країни лідери туризму [Текст] : Навчальний посібник / За ред. О.О. Любіцева.: К.: Альтерпрес, 2008.- 436 с
5. География международного туризма: Зарубежные страны: Учеб.пособие / Авт. – сост. Л.М. Гайдукевич, С.А. Хомич, В.А. Клицунова и др. – Мн. : Аверсэв, 2004. – 252 с.

Інформаційні ресурси

1. Бібліотечний фонд кафедри фізичної географії та картографії.
2. Фонд Центральної наукової бібліотеки ХНУ імені В. Н. Каразіна.
3. Інтернет – ресурси